

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 17 października 2011 r.

**Pan
Marian Janecki
Prezydent Miasta
Jastrzębie-Zdrój**

LKA-4101-08-10/2011/P/11/132

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta w Jastrzębiu-Zdroju² w zakresie realizacji przez Gminę Jastrzębie-Zdrój³ zadań związanych z występowaniem na jej obszarze terenów górniczych i powstawaniem szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz egzekwowania ich usunięcia przez przedsiębiorcę górniczego Jastrzębską Spółkę Węglową SA Kopalnię Węgla Kamiennego „Borynia-Zofiówka” Ruch „Zofiówka”⁴ w latach 2008-2011 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

- 1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie organizację Urzędu w celu realizacji obowiązków i uprawnień Gminy w związku z występowaniem na jej obszarze terenów górniczych i szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego.**

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Zwany dalej „Urzędem”.

³ Zwane dalej „Gminą”

⁴ Zwanej dalej „Kopalnią”.

Na terenie Miasta znajdują się udokumentowane złoża węgla kamiennego, eksploatowane przez Jastrzębską Spółkę Węglową SA.⁵ W okresie objętym kontrolą Kopalnia posiadała koncesje z dnia 25 października 1993 r. na wydobywanie węgla kamiennego w obszarze górniczym „Jastrzębie Górne”⁶, a od 14 maja 2010 r. na wydobywanie węgla kamiennego w obszarze górniczym „Jastrzębie Górne I”, położonym m.in. w obrębie miasta Jastrzębie-Zdrój. Koncesji tej udzielono w oparciu m.in. o wydaną przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój⁷ w dniu 16 lipca 2009 r. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach prowadzenia działalności górniczej w sposób ograniczający negatywny wpływ prowadzonych robót na środowisko. Ponadto w dniu 1 grudnia 2008 r. Minister Środowiska wydał JSW koncesję na wydobywanie węgla kamiennego i metanu, jako kopaliny towarzyszącej, ze złoża objętego obszarem górniczym „Bzie-Dębina 2–Zachód”, położonym w obrębie miasta Jastrzębie-Zdrój. Koncesji udzielono w oparciu m.in. o wydaną przez Prezydenta Miasta z dnia 10 października 2008 r. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, polegającego na wydobywaniu węgla kamiennego z ww. złoża.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu, zagadnieniami objętymi kontrolą zajmowały się następujące komórki organizacyjne:

- Wydział Architektury, który m.in. prowadzi zadania własne gminy, związane z opracowaniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także opiniowanie planów ruchu zakładu górniczego, pod względem ich zgodności z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Wydział Infrastruktury Komunalnej i Inwestycji, który m.in. współpracuje oraz nadzoruje remonty nawierzchni dróg oraz obiektów spowodowanych wpływami eksploatacji górniczej,
- Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, który m.in. prowadzi postępowania o naprawę szkód górniczych oraz opiniowanie planów ruchu zakładów górniczych, w ramach zadań w zakresie górnictwa i geologii.

Urząd w okresie objętym kontrolą wystąpił do Kopalni z 16 wnioskami o naprawę szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego. Tylko w jednym przypadku

⁵ Zwana dalej „JSW”.

⁶ Zwana dalej „koncesją z dnia 25 października 1993 r.”.

⁷ Zwany dalej „Prezydentem Miasta”

wniosek o naprawę szkody odrzucono (dot. Publicznego Przedszkola Nr 16). Kopalnia w okresie tym usuwała szkody na podstawie corocznie zawieranych ugód, w których określono sposób naprawy uszkodzeń nawierzchni drogowych, przepustów, rowów odwadniających w pasach drogowych, stanowiących własność Gminy i będących w zasięgu ujawniających się wpływów eksploatacji górniczej. W dwóch przypadkach Gmina w wyniku ugód otrzymała od Kopalni środki finansowe w łącznej kwocie 39,4 mln zł na wykonanie naprawy wiaduktu drogowego i dróg najazdowych w ciągu drogi DW 933 oraz na remont nawierzchni ul. Gagarina.

2. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu związane z realizacją obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnicze*⁸.

Prezydent Miasta w okresie objętym kontrolą, w trybie art. 64 ust. 5 *Pgg*, wydał opinię do planu ruchu Kopalni na lata 2011–2013 oraz 20 opinii do zmian planu ruchu na lata 2008–2010, zaopiniowanego w 2007 r. Plan ruchu na lata 2011–2013 zaopiniowano pozytywnie, pod warunkiem wykonania zadań ograniczających negatywne skutki prowadzonej działalności górniczej na powierzchni.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 i 2 *Pgg*, dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w trybie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁹. Powyższy plan powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu wykonania uprawnień kopalni określonych w koncesji i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Na dzień 31 marca 2011 r. na terenie miasta obowiązywało 15 planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny górnicze Kopalni, ujęte w udzielonej jej koncesji z dnia 25 października 1993 r. Plany te uwzględniały problematykę górniczą w zakresie zapewniającym integrację wszelkich podejmowanych działań w granicach terenów górniczych, zgodnie z art. 53 ust. 2 *Pgg*.

3. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowość w finansowaniu przez Gminę kosztów sporządzania *mpzp* dla terenów górniczych.

⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm., zwana dalej „*Pgg*”.

⁹ Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.

Zgodnie z art. 53 ust. 4 *Pgg*, koszty sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego¹⁰ dla terenu górniczego ponosi przedsiębiorca, a w odniesieniu do terenu górniczego utworzonego przed dniem 2 września 1994 r., przedsiębiorca i gmina ponoszą koszty po połowie (art. 145 *Pgg*).

Gmina w całości sfinansowała koszt sporządzenia 15 projektów *mpzp*¹¹ dla obszarów obejmujących tereny górnicze Kopalni, ujęte w koncesji z dnia 25 października 1993 r., nie występując do JSW o zwrot uzasadnionych części tych kosztów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- **podjęcie działań w celu odzyskania od przedsiębiorcy górniczego części poniesionych kosztów sporządzenia projektów *mpzp* dla terenów górniczych objętych koncesją z dnia 25 października 1993 r.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy *o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy *o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy *o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹⁰ Zwane dalej „*mpzp*”.

¹¹ Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego o symbolach Bz 30, GP I, C 70, C 89, C 44, Bz 66, Sz 73, Bz 76, Bz 77, R 84, Bo 72, P 74, C 78, C 82 i C 81.